

Како да се спречи трговијата со луѓе меѓу луѓето кои патуваат долж миграциските рути кон Европа

Клер Хили

Извршно резиме

Сила да се продолжи: отпорност и ранливост од трговија со луѓе меѓу луѓето кои патуваат долж миграциските рути кон Европа ја анализира **инциденцата на трговијата со луѓе** меѓу луѓето кои патуваат долж миграциските рути кон Европа; **факторите на отпорност** кон трговија со луѓе и други злоупотреби; и **факторите на ранливост** кон трговијата со луѓе и други злоупотреби. Студијата ги опфаќа источно-медитеранската, балканската и централно-медитеранската миграциска рута.

Наодите од истражувањето го покажуваат значењето на **контекстот на миграциските рути** за искуствата на луѓето: **географијата** на патиштата; и **политиките и практиките** кои се применуваат во различни периоди на различни места. Поради недостигот од правни канали за мигрирање и барање азил, недостигот од можности за регуларно да се транзитира долж рутите, **речиси секој што патува долж рутите користи услуги на криумчари на мигранти**, барем во одреден момент. Мигрантските политики и одговори на ситуацијата на миграциските рути во голема мера се фокусираат на борбата против нерегуларното движење и се карактеризираат со гранични рестрикции и зајакнување, што значително ја зголемува ранливоста на луѓето што ги користат рутите.

Во текот на истражувањето беа идентификувани **69 потенцијални случаи на трговија со луѓе** и 14 случаи на лишување од слобода заради изнуда. Мал дел од овие случаи беа официјално идентификувани од страна на надлежните. Луѓето во движење се тргувани за **сексуална експлоатација, трудова експлоатација и принудно криумчарење на мигранти**. Студијата исто така покажува дека лишувањето од слобода заради изнуда вклучува и **злоупотреба на правата на лицата со цел да се добие финансиска или материјална корист**.

Главниот *modus operandi* на трговците со луѓе во контекст на миграциските рути, без разлика на тоа дали нудат и криумчарење на мигранти како услуга, е **злоупотреба на состојбата на ранливост на луѓето**. Таа ранливост произлегува од нивната потреба да користат и да платат за криумчарење мигранти, поради **недостигот од алтернативи за регуларно патување**.

Препораки за политиката базирани на докази

За да се спречи трговијата со луѓе, фокусот треба да е на тоа како луѓето да останат отпорни на трговијата со луѓе и други злоупотреби и на ублажување на ранливоста и изложувањето на опасности. Овие препораки директно произлегуваат од наодите на оваа студија, даваат водство на творците на политиката и практичарите, како и на луѓето во движење, **кое се заснова на докази**. Тие треба да се применат за да се обрне внимание на итната потреба да се реагира на трговијата со луѓе, потребата за отпорност и ранливост кон трговијата со луѓе и кон заштитата на правата на возрасните и децата во движење, придонесувајќи кон целокупната стабилност, безбедност и владеење на правото во земјите кои се истражуваат и поширокиот регион.

Препораките имаат цел да ги пренасочат одговорите за луѓето да се заштитат од нетолерирачките прекршувања на правата, со пристап што прво има намера да **не наштети**, а дури на второ место се фокусира на управување со миграцијата. Примената на некои од препораките е усогласена со **општиот консензус** за правата на луѓето во движење меѓу творците на политиката и практичарите, додека за остварувањето на останатите препораки е потребна значителна **поддршка и политичка волја**. Намерата на ова студија е да придонесе на двата фронта и да доведе до подобрување на ситуацијата прикажана во наодите од истражувањето.

Сила да се продолжи е главниот исход од истражувачкиот проект „Студија за отпорност и ранливост од трговијата со луѓе на пат кон Европа (STRIVE)“ финансиран од Одделот за мониторинг и борба против трговија со луѓе на САД (J/TIP), а го спроведе Меѓународниот центар за развој на миграциона политика (ИЦМПД). Во текот на 2018 година во Грција, Бугарија, Северна Македонија, Србија, Унгарија, Германија и Италија беа интервјуирани 91 лице во движење долж рутите и 245 клучни испитаници –организации и институции кои работат директно со луѓето во движење. Овој документ за политики ги изнесува главните препораки на *Сила да се продолжи*, кои може во целост да се спуштат од: www.icmpd.org/fileadmin/ICMPD-Website/2019/New Strive Study Final.pdf.

Препораки за спречување на трговијата со луѓе меѓу луѓето во движење

1. Зголемување на бројот на алтернативи за регуларно патување	
Што?	Значително да се прошири опсегот алтернативи за регуларно патување на луѓето во движење, вклучувајќи ја редовната миграција (на пр. трудова миграција и повторно обединување на семејствата) и регуларното патување за бегалци (на пр. преселување, спонзорство од страна на заедницата, хуманитарни визи).
Зошто?	Кога луѓето можат безбедно, брзо и регуларно да патуваат, тие избегнуваат секаква ранливост која произлегува од патувањето, вклучувајќи го и користењето на услуги

	за криумчарење мигранти.
Кој?	Европски држави; тела на Европската унија (ЕУ), вклучувајќи ја и ЕКПА; меѓународни чинители, вклучувајќи ја и УНХЦР.
2. Овозможување легален транзит долж миграциските рути	
Што?	За оние што не можат регуларно да патуваат, да се овозможи легален транзит долж рутите.
Зошто?	Луѓето кои можат легално да поминуваат низ земјите на транзит се поотпорни на траговија со луѓе и други злоупотреби. Ако транзитот се регуларизира, поверојатно е тие да им веруваат на властите.
Кој?	Европски држави; влади на „транзит земји“; тела на ЕУ; меѓународни чинители.
3. Да се обезбеди навремен пристап до фер процедури за азил при пристигнување или до други алтернативи за регулирање на статусот на лицата во транзит и во контекст на дестинација	
Што?	Обезбедување ефективен пристап до сите форми на меѓународна заштита и до регуларизација на статусот во транзит, <i>de facto</i> дестинацијата и планираните земји на дестинација.
Зошто?	Додека луѓето чекаат да им се одреди статусот и особено ако нивната апликација за азил е одбиена или ако се без регуларен статус, поверојатно е да бидат експлоатирани и да продолжат кон друга земја преку користење услуги за криумчарење мигранти.
Кој?	Европски држави; тела на ЕУ; УНХЦР; надлежни за азил; надлежни за имиграција.
4. Спроведување мерки за семејствата да можат да останат заедно	
Што?	Напори за семејствата да останат заедно: во земји на потекло, преку овозможување алтернативи; во земји на транзит, преку овозможување на семејствата да патуваат и да престојуваат заедно и повторно да се обединат доколку биле разделени; и во земји на дестинација, преку повторно обединување на семејствата. Поединечно да се оценуваат членовите на една група за да се увериме дека оние што тврдат дека се членови на семејство навистина се во сродство и да се идентификува каква било злоупотреба која се случува во контекст на семејство.
Зошто?	Деца и возрасни кои патуваат или живеат заедно се поранливи отколку деца и возрасни кои патуваат и престојуваат со нивните семејства. Деца кои патуваат со возрасни што не се членови на семејството, се поранливи на злоупотреба.
Кој?	Европски држави; тела на Европската унија (ЕУ), вклучувајќи ги и ЕКПА и Фронтекс; меѓународни чинители; надлежни за имиграција; надлежни за азил; полиција; служби за заштита на деца; старатели на разделени и непридружени деца; персонал на гранична и крајбрежна стража.
5. Обезбедување заштита на непридружувани деца и деца кои штотуку не станале возрасни кои останале разделени од членовите на своето семејство	
Што?	Кога непридружуваните деца ја поминале годишната граница до која се покриени

	со заштитни мерки (кога ќе наполнат 18 години), да им се овозможи фаза на транзиција за време на која сè уште важат одредени мерки за заштита на деца, до 21-годишна возраст. Да се земат предвид нивните сопствени желби, нивните одлуки и она што е во нивен најдобар интерес.
Зошто?	Кога непридружувани деца наполнат 18 години, тие веќе немаат право на посебни услуги за заштита на непридружувани деца и стануваат многу ранливи на трговија со луѓе и други злоупотреби.
Кој?	Европски држави; тела на Европската унија (ЕУ); меѓународни чинители, вклучувајќи го и Комитетот на ОН за правата на детето; надлежни за имиграција; надлежни за азил; полиција; служби за заштита на деца; старатели на непридружувани деца и разделени деца.
6. Воведување конкретни мерки за девојчиња, момчиња, жени и мажи	
Што?	Да се воспостават конкретни заштитни мерки за девојчиња, момчиња, жени и мажи, препознавајќи ги посебните потреби на жените и децата и признавање дека мажите и момчињата исто така се ранливи на злоупотреби, особено непридружувани момчиња и момчиња што се разделени од членовите на нивното семејство.
Зошто?	На жените и девојките им се потребни посебни мерки за заштита за да останат отпорни. Исто така, кога мажите и момчињата не се сметаат за „ранливи групи“, нив може да им се одбие пристап до заштита и основни услуги, со што тие стануваат уште поранливи на трговија со луѓе и други злоупотреби.
Кој?	Надлежни за имиграција и азил; полиција; служби за заштита на деца; управа на центрите за сместување; невладини организации; старатели на непридружувани и разделени деца.
7. Обезбедување соодветно, пристапно и безбедно сместување со цел да се овозможат услови на отпорност	
Што?	Да се обезбедат хумани услови за живот, безбедност и услуги во центрите за сместување, со посебни мерки за заштита за жени, девојки, момчиња и непридружувани деца. Возрасните треба да се примаат во затворените центри само како последна опција и деца не треба да се затвораат. Невладините организации, преведувачите, културните медијатори, адвокатите и социјалните работници треба да добијат пристап до сите центри за сместување, вклучувајќи ги и сите затворени центри. Во центрите треба да се воведат процедури за безбедност за да се осигураме дека таму не дејствуваат регруттери на жртви на трговија со луѓе.
Зошто?	Ризиците од трговија со луѓе и експлоатација за оние во центрите за сместување може да се ублажат доколку се соодветни условите за живеење, безбедносните мерки и услугите. Трговците со луѓе ги таргетираат центрите за сместување како локации за регрутирање жртви.
Кој?	Центри за сместување; приватни агенции за обезбедување кои работат во центрите

	за сместување; надлежни за имиграција и азил; служби за заштита на деца; полиција; невладини организации; адвокати.
8. Да се обезбеди пристап до стручно образование и пристојно вработување	
Што?	Тинејџерите и возрасните во планирани и <i>de facto</i> земји на дестинација треба да имаат пристап до стручно образование, студии и редовно вработување, со мерки кои ќе ја поттикнат нивната интеграција на пазарот на трудот. Лицата кои нерегуларно работат треба да имаат пристап до правда и заштита доколку претрпуваат кршење на трудовите права и трудова експлоатација.
Зошто?	Луѓето на обука, студии или што имаат пристојно вработување се поотпорни на трговија со луѓе.
Кој?	Стручна обука; образовни институции од трето ниво; служби за вработување; трудови инспектори; надлежни за имиграција и азил; полиција; работодавци; синдикати; невладини организации.

Препораки како да се заштитат луѓето во движење кои се жртви на трговија со луѓе

9. Надградба на капацитетите на надлежните за азил да ги идентификуваат жртвите на трговија со луѓе	
Што?	Инкорпорирање на скрининг и идентификација на ранливости и на потенцијални случаи на трговија со луѓе во процесот за азил, преку овозможување специјалистичка обука на надлежните за азил и воспоставување процедури за упатување. Лицата кои се жртви на трговија со луѓе и имаат право на меѓународна заштита треба да имаат пристап до двата механизма за заштита. Лицата кои се жртви на трговија со луѓе и како резултат на трговијата со луѓе имаат право на меѓународна заштита, исто така треба да имаат пристап до двата механизма за заштита. Лицата кои се жртви на трговија со луѓе и кои немаат основа за добивање азил, треба да добијат дозволи за престој како жртви на трговија со луѓе.
Зошто?	Процедурата за азил претставува можност да се идентификуваат случаи на ранливост од трговијата со луѓе, која, доколку се искористи, може да ја зајакне идентификацијата на жртви на трговија со луѓе меѓу апликантите за азил и на луѓето да им обезбеди пристап до заштитни мерки и правда на кои имаат право.
Кој?	Надлежни за азил; тела на ЕУ, вклучувајќи ја и ЕКПА; чинители за борба против трговија со луѓе; мигрантски заедници; меѓународни организации.
10. Надградување на капацитетите на чинителите за борба против трговијата со луѓе за идентификација на жртвите на трговија со луѓе меѓу оние што ги користат миграциските рути	
Што?	Обезбедување на специјалистичка обука и воведување процедури за луѓето во движење, вклучувајќи ги апликантите за азил, кои може да биле жртви на трговијата со луѓе и истите да се идентификуваат и упатат до чинителите за борба против трговијата со луѓе, со цел заштита и пристап до правда.

Зошто?	Чинителите за борба против трговијата со луѓе може да немаат искуство во работа со надлежни за азил и имиграција за идентификување на жртви на трговија со луѓе. Ако овие институции подобро соработуваат, тогаш може да се идентификуваат и заштитат поголем број луѓе.
Кој?	Чинителите за борба против трговијата со луѓе (владата и граѓанското општество); надлежни за азил; надлежни за имиграција; мигрантски заедници; меѓународни организации.
11. Зајакнување на идентификацијата и заштитата на мажи и момчиња кои се жртви на трговија со луѓе	
Што?	Информирање и обука на чинителите за борба против трговијата со луѓе, како и нивно снабдување со соодветни ресурси за скрининг и идентификација на случаи на трговија со луѓе меѓу мажи и момчиња, како и меѓу жени и девојки, со што на жртвите ќе им се обезбеди заштита, а трговците со луѓе ќе бидат изведени пред лицето на правдата.
Зошто?	Мажите и момчињата-тинејџери може да бидат превидени во реакциите против трговијата со луѓе, што значи да не бидат идентификувани како жртви на трговија со луѓе и да немаат пристап до заштита и правда.
Кој?	Социјални работници; невладини организации; управи на центри за сместување; трудови инспектори; полиција; обвинители; судии; мигрантски заедници; персонал на гранична и крајбрежна стража.
12. Примена на одредби за неказнување во однос на луѓето во движење кои биле жртви на трговија со луѓе	
Што?	Луѓето кои биле жртви на трговија со луѓе за целите на присилно криумчарење мигранти и други принудни криминални активности да не се казнуваат за овие злосторства, преку усвојувањена сите неопходни законски и административни измени и обука на сите релевантни чинители.
Зошто?	Лицата кои имаат сторено кривични дела како што е криумчарењето мигранти и трговијата со дрога како резултат на трговијата со луѓе треба да подлежат на одредби за неказнување.
Кој?	Европски држави; тела на ЕУ, вклучувајќи го и Координаторот на ЕУ за борба против трговија со луѓе и Фронтекс; обвинители; судии; надлежни за имиграција и азил; полиција; социјални работници; невладини организации; УНОДЦ; ОБСЕ; Совет на Европа; Високиот комесар за човекови права на ОН.
13. Инкорпорирање на специјални мерки во механизмите за скрининг, идентификација, упатување, заштита и кривично гонење кои се однесуваат на луѓето во движење	
Што?	Инкорпорирање на конкретни, соодветни мерки поврзани со контекстот на луѓето во движење во Националните и транснационалните механизми за упатување за заштита на тргувани луѓе, утврдување на улогите и одговорностите на чинителите за азил, миграција и борба против трговијата со луѓе. Утврдување или зајакнување на

	билатерални или мултилатерални механизми за идентификација, заштита, истрага и гонење меѓу земјите на транзит и дестинација долж миграциските рути.
Зошто?	Луѓето во движење кои се жртви на трговија со луѓе може да не се идентификувани или заштитени поради недостаток на координација меѓу надлежните за азил, миграција и борба против трговијата со луѓе, на национално и транснационално ниво.
Кој?	Национални механизми за упатување; надлежни за имиграција; надлежни за азил; чинители за борба против трговија со луѓе; социјални работници; невладини организации; полиција; обвинители; судии; Европол; Интерпол; Еуројуст; Фронтекс.

Препораки како да се изведат трговците со луѓе пред лицето на правдата

14. Спроведување истрага на случаите за кои постои сомнеж дека се криумчарење мигранти и да се бараат индикации за трговија, експлоатација и злоупотреба	
Што?	Фокусирање на реагирањето на спроведувачите на законот на случаите на трговија со луѓе, експлоатација и злоупотреба од страна на луѓе кои нудат услуги за криумчарење мигранти.
Зошто?	Некои луѓе се отпорни додека користат услуги на криумчарење мигранти, додека други стануваат ранливи со нивната интеракција со луѓето што обезбедуваат услуги на криумчарење и што планираат да ги злоупотребат и експлоатираат. Напорите на спроведувачите на законот во однос на случаите на криумчарење мигранти треба да се фокусираат на сериозните случаи кои се однесуваат на кршење на човековите права, вклучувајќи ја и трговијата со луѓе.
Кој?	Персонал на гранична и крајбрежна стража; полиција; обвинители; судии; Фронтекс; Европол; Интерпол.
15. Борба против присилното криумчарење мигранти како форма на трговија со луѓе	
Што?	Воведување на сите неопходни правни измени и информирање, обука и обезбедување на доволно ресурси на чинителите за борба против трговијата со луѓе за да идентификуваат случаи каде што лицата кои изгледаат како сторители кои криумчарат мигранти се, всушност, жртви на трговија со луѓе за присилно криумчарење мигранти, со цел да ги заштитиме жртвите и да ги гониме вистинските сторители.
Зошто?	Лица што се присилени да обезбедуваат услуги за криумчарење може да се сметаат за сторители наместо жртви, може да не се идентификуваат како жртви на трговија со луѓе и да немаат пристап до заштита и правда, а освен тоа да се сметаат и за кривично одговорни. Сторителите, кои тргувале со овие луѓе за присилно криумчарење, ретко се изнесуваат пред лицето на правдата.
Кој?	Европски држави; тела на ЕУ, вклучувајќи го и Координаторот на ЕУ против трговија со луѓе и Фронтекс; обвинители; судии; надлежни за имиграција; надлежни за азил; полиција; социјални работници; невладини организации; УНОДЦ; ОБСЕ; Совет на

	Европа; Високиот комесар за човекови права на ОН; Комитетот на ОН за правата на детето; Европол; Интерпол.
16. Борба против лишувањето од слобода заради изнуда	
Што?	Воведување на сите неопходни законски измени и информирање, обука и обезбедување доволно ресурси на чинителите за тие да идентификуваат случаи на лишување од слобода заради изнуда и да ги гонат сторителите.
Зошто?	Некои случаи на лишување од слобода заради изнуда може да спаѓаат под дефиницијата за трговија со луѓе. Лица што имаат претрпено злоупотреба на ова човеково право најчесто не се идентификуваат како жртви и затоа немаат пристап до заштита, а сторителите не се изнесуваат пред лицето на правдата.
Кој?	Европски држави; тела на ЕУ, вклучувајќи го и Координаторот на ЕУ против трговија со луѓе и Фронтекс; обвинители; судии; надлежни за имиграција; надлежни за азил; полиција; социјални работници; невладини организации; УНОДЦ; ОБСЕ; Совет на Европа; Високиот комесар за човекови права на ОН; Комитетот на ОН за правата на детето; Европол; Интерпол.

Контакт информации

За повеќе информации Ве молиме контактирајте ја:

Д-р Клер Хили

Програма за борба против трговија со луѓе

Меѓународен центар за развој на миграциска политика (ICMPD)

Gonzagagasse 1, 5th floor

1010 Vienna, Austria

Tel: +43 1 504 46 77 2318

Fax: +43 1 504 46 77 2375

Email: claire.healy@icmpd.org

ICMPD 2019. Сите права се задржани. Кратки делови, да не надминуваат два параграфа, може да се цитираат на оригиналниот јазик без експлицитна дозвола доколку изворот е признаен. Мислењата кои се изразени во оваа публикација се само мислења на авторот(ите).